

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

1.2 2011

Evaluering av Innovasjon Norge – høringsuttalelse

Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge (FIN) viser til høringsbrev datert 22.09. 2010 hvor Nærings- og handelsdepartementet ber om innspill vedr. evalueringen av Innovasjon Norge.

Innovasjonsselskaper brukes her som betegnelse på forsknings- og kunnskapsparken samt andre selskaper hvor inkubasjon av bedrifter i tidlig fase er en hovedvirksomhet. I dag er det totalt ca 50 inkubatormiljøer i Norge, hvorav de fleste er små selskaper med 1 – 3 ansatte. FIN representerer de 20 største innovasjonsselskapene og har i gjennomsnitt 10 ansatte. I tillegg til inkubasjon driver FINs medlemmer som operatør av nettverksprogrammer, investeringsvirksomhet og andre prosjekter/ tjenester rettet mot innovasjon.

Innovasjon Norge har flere viktige roller i utviklingen av norsk næringsliv. I høringsuttalelsen vil vi knytte våre kommentarer til roller hvor Innovasjon Norge har en berøringsflate med innovasjonsselskapene eller bedriftene lokalisert i disse. Uttalelsen berører derfor hovedsakelig Innovasjon Norges forhold til bedriftsrettede virkemidler til enkelbedrifter og til nettverksprogrammer.

Tilgang på etablerer- og inkubatorstipend for nye bedrifter

Nystartede bedrifter har historisk hatt tilgang på etablerer- og inkubatorstipend tildelt via Innovasjon Norge. Stipendene har blitt bevilget gjennom tre delprogrammer:

- Etablererstipend (KRD) som siden 2009 har vært på ca 110 mill kr pr år.
- Landsdekkende etablererstipend (NHD) som ble introdusert i forbindelse med finanskrisen og var på 150 mill kr i 2009 og 50 mill kr i 2010.
- Landsdekkende inkubatorstipend (KRD) som historisk har ligget på 13-14 mill kr.

Disse programmene er svært viktige for å sørge for tidligfasekapital til oppstartsbedrifter i Norge.

FIN er svært bekymret for nedtrappingen av rammene for de landsdekkende inkubator- og etablererstipendene fra og med 2011. Det landsdekkende inkubatorstipendet fra KRD, som har vært et av inkubatorenes viktigste virkemidler ble helt fjernet i Statsbudsjettet for 2011. Det landsdekkende etablererstipendet er videre for 2011 redusert til kun 20 mill kr. Dette er svært alvorlig for nystartede bedrifter generelt og for bedrifter i sentrale strøk spesielt.

Erfaring viser at bedrifter i inkubatorer har bedre overlevelsessevne og vokser raskere enn for bedrifter utenfor. Nedtrappingen av rammene for landsdekkende etablerer- og inkubatorstipend bidrar til å gjøre situasjonen enda vanskeligere for gründere til å etablere egen virksomhet. Dette fører igjen til at driftsgrunnlaget for innovasjonsselskapene svekkes og kan føre til at tilbudet om inkubasjon må trappes ned.

FIN vil derfor foreslå at Innovasjon Norge får dokumentert betydningen av landsdekkende etablerer- og inkubatorstipend og at rammene til disse virkemidlene økes igjen.

Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge

c/o Abelia
PB 5490 Majorstuen
0305 Oslo

Kontaktpersoner

Terje Handeland	styreleder	+ 47 900 93 047	terje.handeland@ipark.no
Bjørn Løvlie	rådgiver	+ 47 907 35 432	bjorn.lovlie@abelia.no

Forenklet søknadsbehandling for bedriftsrettede virkemidler

FIN er opptatt av at gründere som ønsker å etablere ny næringsvirksomhet møter et virkemiddelapparat som oppleves som relevant og brukervennlig. Det er derfor sentralt at Innovasjon Norge er utstyrt med egnede og tilstrekkelige bedriftsrettede virkemidler.

Mange gründere er i kontakt med Innovasjon Norge samtidig som man søker opptak i en inkubator i et innovasjonsselskap i forbindelse med nyetablering av bedrift. Begge aktørene oppleves som en del av det offentlige virkemiddelapparatet.

Nyetablerte bedrifter som har blitt godkjent for opptak i et inkubatorprogram går gjennom et formelt godkjennessystem i innovasjonsselskapet. Et inkubatorprogram strekker seg normalt over 2 - 3 år, hvor inkubatoren involverer seg i betydelig grad med forretningsutvikling, opplæring, kompetanse, nettverk og i noen grad kapital. Opptak i en inkubator har normalt vært utløsende for etablererstipend og/eller inkubatorstipend fra Innovasjon Norge

Mange bedrifter opplever det som tidkrevende og tungvint å lage separate søknader til henholdsvis inkubator og Innovasjon Norge etter hver sin mal. Innovasjonsselskapene har også tilsvarende erfaring i å vurdere potensialet til en bedrift som Innovasjon Norge.

FIN foreslår derfor at NHD vurderer en forenklet søknadsprosedyre for etablererstipend og/eller inkubatorstipend for bedrifter som allerede er tatt opp i en inkubator, og at det vurderes å delegere tildelingsmyndighet av etablererstipendet til innovasjonsselskapene etter visse kriterier.

Nettverksprogrammer og samarbeid om regionale og lokale løsninger

Nettverksprogrammer for nye og eksisterende bedrifter er i dag et viktig satsingsområde for utvikling av ny næringsvirksomhet. Nettverksprogrammer kan være landsdekkende satsinger som ARENA- og NCE-programmer, men kan også være programmer og prosjekter for å fremme innovasjon på et regionalt eller lokalt nivå.

FIN er opptatt av at den erfaringen innovasjonsselskapene har ervervet i utvikling av nye vekstbedrifter kan utnyttes bedre for å utvikle nytt næringsliv. Forskningsrådet, Innovasjon Norge, innovasjonsselskapene og SIVA sammen med fylker og kommuner bør i større grad kunne samarbeide om hvordan innovasjonssystemet og tilbudet til gründere og bedrifter bør løses regionalt og lokalt. I dette arbeidet bør det vurderes om innovasjonsselskapene kan bli tildelt særlige prosjektmidler for å utvikle nye nettverk der bedriftsstrukturen fra før er for svak til en ARENA søknad.

Innovasjon Norge bør ha et særskilt ansvar og en koordinerende rolle for å bidra til at innovasjonsstrukturen regionalt og lokalt blir brukervennlig og at samarbeidet mellom de ulike virkemiddelaktørene fungerer godt vis a vis gründere og bedrifter. I noen deler av landet fungerer et slikt samarbeid, mens i andre deler av landet er det etter FINs vurdering potensial for forbedringer.

Avslutningsvis

Utviklingen av nye vekstbedrifter fra idéstadiet til bærekraftig bedrift er avhengig av en sammenhengende verdikjede der Forskningsrådet, Innovasjon Norge og innovasjonsselskapene/SIVA bør fungere som et sammenhengende hjelpeapparat hver med egnede virkemidler.

Innovasjonsselskaper/inkubatorer er i praksis en virkemiddelaktør for nyetablerte vekstbedrifter, men kommer ofte i et "vakuum" mellom Innovasjon Norge og Forskningsrådets virkemidler og er svært dårlig finansiert. I enkelte deler av landet bør Innovasjon Norge og innovasjonsselskapene kunne samarbeide bedre mht å gjøre hverdagen enklere for gründere og nyetablerte bedrifter i regionen.

Mest av alt er FIN bekymret for at staten bidrar med svært så beskjeden støtte for å utvikle nye vekstbedrifter i den kritiske etableringsfasen, og at denne støtten har blitt vesentlig redusert det siste året.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Terje Handeland". The signature is written in a cursive style with a large initial "T" and a long, sweeping underline.

Terje Handeland
styreleder